

Vuurwerk angst

Heel wat honden (en katten) zijn bang voor vuurwerk. Een sporadische knal op straat hoeft voor een evenwichtige jachthond geen probleem te zijn. Deze honden zullen even schrikken, net zoals wij, maar herstellen zich snel. Veel honden zijn echter door eerdere ervaringen zó bang geworden, dat ze vanaf het klinken van de eerste knal de hele maand december angstig en onrustig zijn. Ze willen niet graag meer naar buiten, vertonen vluchtgedrag en staan continu onder spanning; onbereikbaar voor beloning of correctie. Er zijn verschillende manieren om hiermee om te gaan. Medicatie rond oudejaarsavond is een mogelijkheid, maar lang niet altijd de beste keuze. Vuurwerkangst is wel degelijk aan te pakken, mits hier tijdig mee wordt begonnen. Uiteindelijk is uw huisdier het gelukkigst als het u lukt hem zijn angst af te leren. Dit kan met behulp van training. Echter angst weg trainen is niet eenvoudig en kost tijd. Daarom is het belangrijk om op tijd te beginnen en de training zorgvuldig op te bouwen.

Hoe ontstaat vuurwerkangst

De angst voor harde geluiden is een natuurlijke angst die direct te maken heeft met overlevingsdrang. Vrijwel elk dier zal reageren bij het horen van een hard geluid. Sommige honden zijn van nature gevoeliger voor geluidsprikkelers dan anderen. Een goede socialisatie liefst tijdens de pup-periode, waarbij ook kennis wordt gemaakt met verschillende soorten geluid vormt de basis voor een stabiel, 'knavast' karakter, maar hoeft niet in alle gevallen tot een vuurwerkvaste hond te leiden. Door vervelende ervaringen of door herhaaldelijk schrikken kunnen dieren een echte fobie voor harde geluiden ontwikkelen. Angstig gedrag kan ook versterkt worden door de reactie van de eigenaar. Niet alleen honden zijn bang voor vuurwerk, veel eigenaren schrikken even hard van onverwachte knallen. Toch is het als eigenaar van groot belang om uw eigen angst niet over te brengen op uw hond. Probeer buiten zo rustig en normaal mogelijk te reageren op geknal. Ga in huis gewoon rustig door met hetgeen waar u mee bezig was en doe vooral alsof er niets bijzonders aan de hand is.

Over het al dan niet steun bieden aan een angstige hond bestaan verschillende opvattingen. Het is niet aan te raden om mee te gaan in de angst van uw hond door overduidelijk te troosten en te proberen hem tot kalmte te manen. Uw hond leert dan dat het bang zijn iets oplevert: aandacht. Door hem te laten zien dat u in ieder geval niet bang bent en hij op u kan vertrouwen, zal hij zelf ook rustiger worden.

Is er wat aan vuurwerkangst te doen?

Het loont de moeite om te proberen de angst weg te trainen. U moet daar op tijd mee beginnen. Er zijn cursussen die u als eigenaar leren hoe u het beste kunt reageren op een angstige hond. Omdat angstige honden elkaar in hun gedrag kunnen ver-

sterken, zijn dit vaak cursussen waaraan u zonder het bijzijn van uw hond deelneemt. Vuurwerktraining bestaat er meestal uit dat vuurwerkgeluiden gecombineerd worden met iets leuks of iets lekkers. Daarbij wordt bijvoorbeeld een CD gebruikt met vuurwerkgeluid.

Voor u kunt beginnen met trainen om angst weg te nemen of te voorkomen is het ontzettend belangrijk dat u uw dier goed kent. U moet weten hoe stress-signalen eruit zien en hoe lichaamstaal werkt. Stress-signalen zijn o.a. hijgen, bek aflikken, angst plassen, trillen, janken/piepen. Een angstige houding bij honden is te herkennen aan een lage houding van de hoofd/hals en de staart wordt tussen de benen gedragen. Daarnaast worden de mondhoeken lang gehouden en de oren staan omhoog. U heeft ook basiskennis nodig over hoe uw hond leert. Als u niet goed kunt beoordelen of uw dier angstig begint te worden of wanneer u niet weet wat voor effect een bepaalde ervaring op zijn leerproces zal hebben, kunt u de training niet in goede banen leiden. Zorg dus dat u goed geïnformeerd aan een training begint: goede boeken, een hondenschool, de gedragstherapeut en vooral heel veel naar uw dier kijken, kunnen hierbij helpen.

Nooit straffen voor angst

Welke trainingmethode u ook gebruikt: straf het dier nooit voor een angstige reactie! Daarmee maakt u de situatie voor het dier alleen nog maar enger en zal hij nog banger worden. Misschien durft hij het niet meer duidelijk te uiten omdat hij bang is voor nog meer straf, maar van binnen voelt hij de angst nog net zo erg! Als het dier angst vertoont tijdens het trainen dan is dit een teken dat u de training te moeilijk hebt gemaakt. Ga dan een aantal niveaus terug en bouw de training opnieuw op, dit keer met kleinere stapjes.

Vuurwerkangst en medicatie

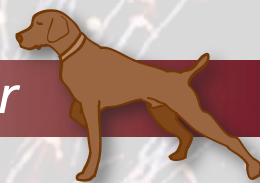
Bij vuurwerkangst kan medicatie worden ingezet op verschillende manieren: als snelle 'oplossing'

tijdens de periode van vuurwerk zelf. Diazepam is een kalmerend middel dat de angst onderdrukt en het dier minder gevoelig maakt voor geluid. Het onderdrukt tevens het leren, waardoor het dier dat bij een angstige ervaring dit medicijn krijgt toegediend, deze ervaring minder goed zal onthouden. Niet alle middelen zijn even onschuldig en prettig voor de hond zelf. Een aantal middelen versuffen een dier, maar maken hem niet minder gevoelig voor geluid. Hij is dan net zo bang, maar zal dit minder uiten doordat hij versuft is. Bepaalde antidepressiva hebben een nadelig effect op de lever of de nieren of versuffen een dier zo dat hij niet echt normaal kan functioneren. Bovendien is van veel middelen van tevoren moeilijk in te schatten hoe een dier erop zal reageren; dieren moeten heel goed in de gaten worden gehouden.

Medicatie ter ondersteuning bij therapie

Diepgewortelde vuurwerkangst is met geen pil of poeder weg te nemen, die illusie moet ook niet worden gekoesterd. Wél kunnen angstige dieren met rustgevendende middelen ondersteund worden en ook kunnen deze middelen worden ingezet ter ondersteuning bij de training om over de angst heen te komen. Als u met uw hond gaat trainen om de vuurwerkangst te verminderen, kunt u medicatie gebruiken om de therapie te ondersteunen. De dierenarts kan in overleg met een hondengedragstherapeut een medicijn voorschrijven dat werkt als een angstremmer op lange termijn. Hier bestaan verschillende medicijnen van. Deze medicijnen moeten gedurende meerdere maanden gegeven worden. Het duurt ongeveer twee tot vier weken voor het niveau in het bloed hoog en constant genoeg is om effect te hebben, en er is eventueel een opbouwschema nodig. Deze medicatie kan helpen om de gedragstherapie te laten slagen, doordat het ervoor zorgt dat het dier minder angstig wordt, maar nog steeds goed kan leren. Daardoor krijgt de training meer kans om aan te slaan.

Toevoegingen in de voeding (voedingssupplementen)

Er zijn hulpmiddelen beschikbaar die gebaseerd zijn op een voedingspreparaat. Telizen is gebaseerd op L-theanine, een aminozuur dat van nature voorkomt in groene thee (*Camellia sinensis*). Het heeft de volgende eigenschappen: het zwakt de reactie door abnormale angst af, het werkt rustgevend voor hond en kat en het verhoogt de leercapaciteit. Telizen induceert geen afhankelijkheid of slaperigheid en kan prima gecombineerd worden met andere medicijnen. Meer informatie vindt u op: www.vuurwerkangst.nl. Dan is er ook nog Zylkene, dit is een voedingssupplement dat alpha-casozepine bevat, verkregen uit een melkeiwit, dat aangrijpt op de hersenen, maar geen vervelende bijwerkingen heeft zoals bijvoorbeeld diazepam en ingezet kan worden bij allerlei situaties waar stress kan worden verwacht. Ook is er een dieetvoeding verkrijgbaar op basis van het bovengenoemde alpha-casozepine namelijk Calm Diet van Royal Canin. Dit ingrediënt wordt samen met L-tryptofaan, een aminozuur dat een positief effect heeft op de gemoedsrust, in de voeding verwerkt. Het is van belang om tijdig te beginnen met de supplementen en met de voeding, minimaal 2 weken van tevoren. Als u dergelijke middelen wilt geven aan uw hond, overleg dit dan

altijd eerst met uw dierenarts. Ze kunnen niet met alle medicijnen gecombineerd worden!

Feromonen

Er zijn hulpmiddelen die feromonen afscheiden, geurstoffen met een kalmerende werking op de hond. Een lacterende teef scheidt feromonen af o.a. ter hoogte van de tepels, waardoor de pups gerust gesteld worden bij de teef. De hulpmiddelen met feromonen bestaan als een verdampert die u in het stopcontact steekt, als een spray en als een geïmpregneerde halsband. Dit kan helpen om uw dier rustiger te maken. Ze zijn te verkrijgen bij de dierenarts. Begin ook hier minimaal twee weken van tevoren mee zodat het middel kan inwerken.

Thundershirt

Dit is een soort jasje wat de hond aan kan krijgen dat direct een rustgevend effect geeft. Het is op basis van gelijkmatige druk rondom de borstkast (inbakenen van baby's). De resultaten zijn bijzonder goed.

Gebruik het juiste middel

Gebruik voor uw huisdier nooit medicijnen die u zelf via de humane arts, voorgeschreven heeft gekregen, ook al zit hier dezelfde werkzame stof in. De dosering van medicijnen is bij dieren vaak

heel anders dan bij mensen, is per diersoort verschillend en luistert nauw. Bovendien kunnen er in medicijnen voor mensen hulpstoffen zijn verwerkt waar uw huisdier niet tegen kan. Ook kunnen sommige geneesmiddelen elkaar beïnvloeden. Gebruik dus alleen medicijnen die uw dierenarts heeft voorgeschreven nadat de dierenarts uw dier heeft onderzocht, gebruik ook nooit zomaar een restje van een vorig jaar zonder uw dier eerst te laten onderzoeken. Meld het gebruik van voedingspreparaten, feromonen of alternatieve middelen altijd aan uw dierenarts en de honden-gedragstherapeut zodat zij hier rekening mee kunnen houden.

Op de avond zelf

Zorgt u verder dat u op Oudejaarsavond de ramen en deuren goed dicht houdt en doe de gordijnen dicht. U kunt een muziekje aanzetten om het geluid enigszins te verdoezelen. Laat uw hond in ieder geval niet alleen en laat hem op oudejaarsdag alleen aangeliend uit. Zorg ook dat hij niet de deur uit kan glippen als deze rond de jaarwisseling even open staat.

Tekst: Natasja van den Berg (dierenarts)
(Dierenkliniek Arts en Dier, www.artsendier.nl)

